

ΤΟ ΕΡΩΤΙΚΟ ΑΙΣΘΗΜΑ ΣΤΗΝ ΠΟΝΤΙΑΚΗ ΠΟΙΗΣΗ

ΤΟΥ ΣΤΑΘΗ ΕΥΣΤΑΘΙΑΔΗ -Συγγραφέως-Δικηγόρου

Δέν προβάλλει ο έρωτας μέσα στην ποντιακή ποίηση σαν απλός πόθος της καρδιάς, ένας καϋμός, πού θέλει να ικανοποιηθῆ. Στην ποίηση του ποντιακού λαού, ο έρωτας εμφανίζεται σαν όμορφιά της ψυχῆς, δύναμη ἀκατάβλητη. ~~Εχει λαμπρότητα και μεγαλειο~~ Έχει λαμπρότητα και μεγαλειο, ασβεστη φλόγα, μά και γεμάτος εϋγένεια ο έρωτας.

Θά σταθοῦμε σέ ἕνα ποντιακό δημοτικό ἄσμα: Τό Χαμόμηλον. Σημαίνει ἄμομηλιά, κοντομηλιά.

Ὁ πόντιος λαϊκός ποιητής βρέθηκε στό ὑπαιθρο και ἦταν ἄνοιξη. Γραφικό τό τοπίο. Ἀντιρῦζει ξαφνικά τό χαμόμηλον, τήν κοντομηλιά. Τό δέντρο εἶναι μαραμένο. Χτυπητή ἀντίθεση μέσα στην πανώρια φύση:

Παραξενεύεται ο διαβάτης και μέ τρόπο λυρικό ρωτάει τό δέντρο:

Και ντ' ἔπαθες χαμόμηλον και στέκει μαραιμένον;
Γιά μ' ἡ ρίζα σ' ἐδίφασεν, γιά μ' ο καρπόσ' ἐλλάεν;
Γιά μ' ἄσά χαμηλόκλαδά σ' κανέναν ἐζάλειν;

Και τό ἄφυχο δέντρο μέ ἀνθρώπινη μιλιὰ ἐξηγεῖ στον διαβάτη:

Νιά ἡ ρίζα μ' ἐδίφασεν, νιά ο καρπό μ' ἐλλάεν
νιά ἄσά χαμηλόκλαδα μ' κανέναν ἐζάλειν.

Και στή ρίζα μου τρέχει δροσερό νερό και κανέναν τὰ κλαδιά μου δέν ἔβλαφε και οὔτε ἔπαθε τίποτε ο καρπόσ μου, λέσει ἡ κοντομηλιά στον διαβάτη, πού θέλει να μάθη, γιατί μαράθηκε τοῦτο τό δέντρο.

Τό Χαμόμηλον τότε λέει τόν καϋμό του και εἶναι μιὰ ἱστορία συγκλονιστική.

Ἐναν κορίτς κι ἕναν παιδίον σή ρίζα μ' ἐφιλέθαν
κι ἐποῖκαν ὄρμιον κι ὄμνυσαν, νά μή φτᾶν' χωρισίαν.
Ἄτώρα ἐχωρίγανε, γιά μ' ἔχω ἄσὸ κρεῖμαν:::

Ἦταν ἡ Χαμομηλιά ἡ μάρτυρας τήν ὥρα τήν ἱερή, ὅταν κάτω ἀπό τήν ρίζα της δίναν ὄρμιον ο νέος μέ τήν νέα γιά παντοτινή ἀγάπη. Δέν θά χωρίζαν ποτέ και ὄμως...

Τό ἄφυχο δέντρο μαράθηκε ἀπό τόν καϋμό του. Αἰσθάνεται τύψη στή συνείδησή του, μόνο και μόνο γιατί ἦταν μάρτυρας τήν ὥρα τοῦ ὄρκου, πού δέν τηρήθηκε:

Και ὄμως, οἱ ἄνθρωποι σήμερα ἐμπορεύονται τόν έρωτα. Πολύ σπάνια

τοῦτο τό αἴσθημα ὀδηγεῖ τίς καρδίές τῶν νέων. Ἡ ψυχὴ τους δέν ἔχει παλιά ἐξάρσεις εὐγενικές, αἰσθηματικές ἐκδηλώσεις. Ἐχει μονάχα ὀρμές καί ροπές γιά μιὰ ζῶή εὐκολή, πεζή, ὑλιστική.

Εἶχαν τά χρόνια τά παλιά ὀμορφιές. Ζοῦσε ὁ ἄνθρωπος τή ζωή του μέ αἴσθημα. Τώρα θέλομε νά καθυποτάξωμε σέ μιὰ ψυχρή λογική ὄλα. Τότε σέ ἐνιωθαν καί τά ἄψυχα δέντρα, σέ πονοῦσε ἡ φύση, τραγουδοῦσαν μαζί σου τά πουλιά τοῦ οὐρανοῦ καί χαίρονταν μέ τή χαρά σου καί θλιβόνταν μέ τήν λύπη σου. Τώρα ὄλα εἶναι βουβά, γιάτι οἱ ἴδιοι δέν σεβόμαστε τόν ἑαυτό μας, τήν προσωπικότητά μας.

Ἡ Χαμομηλιά μαράθηκε τότε, πού χώρισαν ὁ νέος μέ τήν νέα παραβαίνοντας τόν ὄρκο τους γιά παντοτινή ἀγάπη. Τώρα ὁ καθένας μας χωρίσαμε μέ τόν ἑαυτό μας. Ἀφήσαμε τόν ψυχικό μας κόσμο μαραμένο καί νοιάζομαστε μόνο γιά τόν ὑλικό μας κόσμο. Ποῖος θά θρηνήση γιά μάς; Μᾶς θρηνεῖ βουβά ἡ φύση, πού ἄψυχη αὐτή ἔχει ἀρμονία, μέ ψυχὴ καί λογική ἐμεῖς τρέχομε ἀδιάκοπα ἀναστατωμένοι, μέ μῖσος ὁ ἕνας ἐνάντια στόν ἄλλον, χωρίς κανένα ἰδανικό. Ἴσως, πρός τά ἐμπρός ἡ πορεία γρήγορα γίνεται καί χρειάζονται κάπου κάπου ματιές πρός τά πίσω.

ΣΤΑΘΗΣ ΕΥΣΤΑΘΙΑΔΗΣ

